

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden sor után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termék szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Szász Károly.

(1829—1905.)

— okt. 19.

Nemzeti literatúránknek egy sokatérő, nagy munkásságu és vasszorgalmu bajnoka hunyta örök álomra szeméit. Azok közé a lelkes mukások közé tartozott, akiknek jeligéjük a használni akarás. Minden áron hasznót a magyar irodalomnak, geniusznak; világítani, oktatni, izlést fejleszteni és nemesíteni, volt Szász Károly írói programja. És erre hivatott volt. Praedestinálta rá európai műveltsége, széleskörű tudása, páratlan munkabírása. Irodalmunk újabb művelői között csak kevesen akadnak, akik e tekintetben versenyre kelhetnek vele. Rendkívül termékeny író volt. S ha termékenysége nem is áll mindenkor arányban művei kiválóságával: arról talán ő tehetett legkevésbé.

Megilletődve olvastuk a haláláról szóló gyászírt. Ismét megfogyott a magyar Parnassus egy istenkegyelméből oda termett alakkal. A régi írói gárda egyik büszkesége eltávozott. A szabadságharc utáni költészet triászta most már csonkán áll: *Gyulay Pál* és *Lévay József* vesztették el kortársukat, íróitársukat.

Szász Károly Nagyenyeden született 1829-ben. Atyja Károly a hírneves nagyenyedi kollégium kiváló professzora volt.

Kemény Zsigmond báró, a magyar történelmi regényírás fe-

jedelme, kiváló erényekkel ékeskedő férfinak mondja. Mint tanárt s mint embert egyaránt előkelő hely illeti meg. Mélyreható tudomány, igazi emberszeretet, ritka szívjóság jellemzi őt. E kiváló apa vezetése alatt nyeri Szász Károly első oktatását, első impresszióit. Az ő gondos vezetése alatt lép az élet komoly küzdőterére.

Nem célunk életpályájának részletes ismertetése. Csak azt emlíjük meg, hogy Szász Károly pályája föltétlenül érdekes. Tanulmányai befejeztével, atyja oldala mellett a Debrecenbe menekült miniszteriumban fogalmazó volt. Majd a haza hívó szózatára felkötö a kardot s mint utász katonára vesz részt a nemzet szabadságharcában. Ennek lezajlása után több helyen bujdokol, míg végre *Tompa Mihály* ajánlatára a papi pályára készül. Több helyen lelkészkedik s tanároskodik. Így *Arany Jánossal* és *Mentovich Ferencel* Nagykőrösön, később Kecskeméten, mindkét helyen a mennyiségben előadja.

Végre az ország fővárosába kerül. Tudományos és irodalmi munkásságát a haza első intézetei jutalmazták. Egymásután lesz akadémikus és a Kisfaludy Társaság tagjává. A budapesti tud. egyetemen az összehasonlító irodalomtörténet magántanára és 1884-ig a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban mint osztálytanácsos működik. Mint a

Duna-melléki ref. egyház kerület püspöke kiváló érdemeket szerzett egyháza érdekében.

Különbféle bokros teendői közegette mindig talált időt, amelyeket a szelid muzsáknak áldozhatott. *Petőfi*-vel és *Vörösmarty*-val való barátsága jótékony hatással volt rá. E két önzetlen barát buzdítására fogott az angol nyelv tanulásához, melynek eredményeként örök emlékül állanak mintaszere *Shakespeare* fordításai.

Szász Károly mint műfordító irodalmunkban elsőrangú helyet foglal el. Műfordító képességét legfényesebben bizonyítja az a nagy sorozat, amelyben a külföld remekeit adta a magyar olvasóközönség kezébe. Mily hasznos és áldásos munkát végzett ezzel Szász Károly, e helyütt alig méltathatjuk. A magyar műfordítás történetében kétségen kívül első helyet foglal el. Finomult izlése, tősgyökeres nyelve, briliáns technikája oly minőségű, amelyekkel kevés műfordítónk dicsekedhetik. Csak néhány műfordítására óhajtok utalni. *Heine*, *Byron*, *Shakespeare*, *Molière*, *Nibelungenének*, *Moore*, stb. stb. műveinek fordításai az eredetiek frissességével, szinompájával hatnak.

Mint eredeti költő nem tartozik a korszakalkotók közé. Határozottan költői lélek, de a valódi költő eredetisége és közvetlensége nélkül. Eredeti költeményei közül leginkább alkalmi ódái részesültek közelismerésben.

Dalszerű költeményei kevésbé sikerültek. Ámbár hangjuk őszinte, mégis hidegen hagynak.

Mint drámaíró sohasem ért el zajos sikert. E nemben írta leggyengébb alkotásait. Hiányuk a szinpad kellő ismerete, a drámai cselekvény szigorú fejlesztése, a lélektani indítékok szigorú logikai kapcsolata. Jellemei etmosódottak, kevésbé egyéniek. Inkább könyvdramáknak nevezhetjük e nemű alkotásait.

Az epikus Szász Károly *Salamon* című művében ad jelentékeny alkotást. Epikus irodalmunkban ez a darab *Arany* alkotásai mellett kiváló helyet kér magának. Szász Károly tehetsége az epikában határozottabb, mint a lyrában. Hajlamai, természete efelé vonzották inkább. Eposzaiban az elbeszélő hang közvetlensége, a cselekmény ügyes fejlesztése, a szerkezet tisztasága ragadják meg a figyelmünket. Nyelve ezekben is tősgyökeres magyar s mindenek felett jellemző.

Tudományos irodalmunkat nem egy jeles munkával gazdagította. E nemben is előkelő fordításai jönnek elsősorban számításba. Eredeti művei közül az Akadémia kiadásában megjelent „*A világ-irodalom nagy eposzai*” című két kötetes nagy műve a legjelentősebb.

Theológiai munkái a protest. egyházi irodalom java termékei között foglalnak helyet.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Zsúr Plajbászéknál.

A „Zemplén” számára írta: Czagány Ferenc.

Jól öltözött, elég esinos képű dézsatündér járja végig Sárhalom utcáit. Itt-ott betér egy egy házhoz s a házasszonyát ezzel a mondókával tiszteli meg: „Tisztelteti a naecságát a téssasszonyt, hogy holnap este zsúr lesz nálunk, tessék elgyünni. De biztosan.”

Mint aki jól végezte dolgát, odább áll, leadja a szives üzenetet minden helyen, melyet a naecságát kijelölt. Hja, Sárhalmon még nincs könyvnyomda, hogy aranysegélyű papiroson, ékesen nyomtatott betűkkel szólhatnának az emberek egymáshoz. És az asszonyokat talán jobb is így meghívni.

Másként áll a dolog a férfi-népvel; mert tudnunk kell, hogy Sárhalmon a zsúr olyan szó, amelynek igazi értelmét még az azt rendező naecságát sem fogta föl, sőt férje, Plajbász ur sem, aki zsúr alatt azt értette, hogy az ismerősök összejönnek,

kiki hoz egy kosár ételmezt, egy pár üveg bort s azt közösen elfogyasztják. Az alföldön batyubálnak hívják az ilyet, de kérem haladunk! a batyubál szó már paraszti ma, a zsúr sokkal urasabban hangzik. Ragad ránk az *előkelőség* máza, majmoljuk a nagy urakat, hát nem csoda, ha Plajbászék is zsúrra kaptak kedvet.

De mindenek előtt ismerkedjünk meg a szereplőkkel, akik Sárhalom város elite közönségét képezik.

A főutczán, esinos házban lakik Plajbász ur és kedves neje ő nagysága. Ezt onnét tudjuk, mert Plajbász ur a férfiakat írásbelileg hívta meg a zsúrra, lévén ő írástudó ember. Körlevelet irt s azt az egyik inasgyerekekkel láttamozás végett elküldötte a meghívottakhoz. Szólt pedig a körözvény ekképpen:

„Tekintetes Bleiweisz Andor ur és kedves nóm ő nagysága e hó 18-án saját házámnál zsúrt rendeznek, melyre tisztelt című urat meghívom. — Kelt stb.”

Hogy a szöveg nem csekély arculverése a magyar irálytannak, azon ne csodálkozunk. Írója 25 év előtt, mint rongyos sváb kömüveslegény vettődött Sárhalomra, hol szorgalma és

takarékossága folytán ma ő az első virilista. Ha jogot végez: még polgármester is lehetett volna belőle. — Főutczai házán aranybetűs tábla ragyog e felirattal: „Bleiweisz Andor, köz- és magánépitész.” Nevét a városka lakói ha tudták is, nem igen törték rajta a nyelvüket, mert még kömüveslegénykorából csak Plajbász Andris néven ismerte mindenki. No, de ha meghízik az ember, megengedhet magának urasabb nevet is a réginél s az Andris a vagyion szaporodásával egész szépen átalakulhat Andorrá. Kinek mi köze hozzá?

Ami pedig Plajbász ur köz- és magánépitész mivoltát illeti, erről csak annyit tudunk, hogy midőn egy borozó társaságban a polgármester kérdést intézett Plajbász urhoz a címzés irányában, hát ő kifejtette, hogy mivel templomokat, iskolákat, kaszárnyát, tehát középületeket épp úgy vállal mint magánházak építését: ez a cím őt jogosan illeti. Nem is vonta kétségbe senki, még a polgármester sem, mert a cehet rendszerint Plajbász ur fizette ki.

Bleiweiszné ő nagysága 20 évvel ezelőtt még Rosenblüth Náthán urnál szolgált; itt jól viselte magát,

Bleiweisz ur egy szép napon bele-szeretett s nagysága lett belőle.

A zsúr ideje elérkezett. Előzetesen volt ugyan a meghívottak közt némi duzzogás, mert a hivatkozó szolgáló a maga asszonyát naecságának, a meghívottakat pedig csak téssasszonyoknak titulálta. De hamar felednek az emberek, a kitűzött időre minden meghívott helyben volt.

Pöröly ur a kovács és kedves neje gyalog jöttek, valamint Hurkáné és Kecskéné is. Ők a takarékoság elvét tartották mindenekelőtt elsőnek. Már Maszlagné, kinek férje vendéglős, továbbá Bárdiék, Fűrészné és Fogasné, valamint a kántorék és a polgármester: hintón. De ezek teheték is, mert ők már a legfelsőbb körközbe tartoznak Sárhalmon.

Plajbász né alig bírta a nehézselyem ruhát s a rengeteg ékszer cipelni. Plajbász ur gyarapodó potrohán igen jól festett a fehér mellény. Frakk azonban most lévén rajta először, folyton hátrakapkodott, hogy annak szárnyai jól állanak-e.

Az asszony nép csaknem megpukadt a nagy fényezés és a drága selyem ruha látására. Fanyar képpel fogadták a Plajbász urék udvariasko-

BARNA DEZSŐ = női ruha-kelme különlegességek, =
selyem, vászon, szőnyeg és fehérnemű üzlete
Sátoraljajhely, Főtér, Kellner-féle ház, a főtőzsde szomszédságában.

Művei egy szép könyvtárt foglalnak el.

Bámulatos szívósság, kitartás, vas szorgalom és munkaszeretet, mely élete alkonyáig hűséges kísérő társa volt — jellemzi egész életét.

Élete utolsó éveit teljes visszavonultságban, vejének, Vargha Gyulának családi körében töltötte.

Az egykor hatalmas testi és lelki szervezett férfiut egymásután látogatták a halál hírnökei, míg végre folyó hó 15-én csendesen elszenderült.

Halála őszinte részvétet keltett mindenfelé az országban. Mi a kegyelet adóját óhajtjuk e szerény megemlékezéssel leróni.

Legyen áldott emléke!

Dr. Perényi József.

Kedves báró Fejérvári!

— okt. 18.

Van már újra kinevezett miniszteriumunk, amely a legfelsőbb királyi kézirat szerint „a törvényhozási tényezőknek alkotmányos együttműködését újra biztosítani fogja.”

Ime csak e néhány szóban is mennyi ellentmondást találunk; ellentmondást a papiros szavai és a való tények között. Van miniszteriumunk, mely a nemzet akaratát semmibe sem veszi, amely csak fölfelé felelős. Van miniszteriumunk, amely eddig csak akadályozta a törvényhozási tényezőket — király és nemzet — együttműködését. Hol van itt csak látszata is az alkotmányosságunk?

Ennyire félrevezetni az uralkodót osztrák államférfiak sem tudták volna, mert azok belátják s készülnek is arra az eshetőségre, hogy a nemzeti reformokról nem fog Magyarország most lemondani. Most, amikor a parlamenti erő mellette van.

Csak a nemzeti érzés és jog árúli, a király ellenségei sugalmazhatták ezt a kétségbeesítő politikai ballépést az uralkodónak, akik látván nem látnak s gonoszabbak a haza nyílt ellenségeinél.

A nemzetnek nem kell sem Fejérvári, sem kormánya, sem annak jóváhagyott programja s történetük bármilyen, ezt a nemzet meg fogja mutatni.

A mostani parlamenttől semmi eredményt nem várhatnak. Ezt na-

dásait, s ha kettő félrevonulhatott, fogukat sziva szisztegték: látja nagyság! látja; mi lett a hernyóból.

No le is szedték szegény Plajbászokról még a keresztvizet is a saját házuknál, persze nem hangosan.

Mikor a polgármester ur megérkezett, megszólalt a zenekar játéka is, a kosarak asztalra kerültek s lön kölcsönös kinalgatás, mézes-mázos kedélyeskedés; uraságotól eltanult udvarias kifejezések cifra összevisszaságban röpködtek.

A társaság nagyszerűen mulatott. Természetesen csak látszatra. Bensejében mindenki azzal volt elfoglalva, hogy mi kifogásolni valót fedezzen fel a másikon.

A polgármester mint központi nap, mely fényt derít a körötte keringő bolygókra, néhány pohár szomorodni után ünnepélyes állásba helyezkedett s felköszöntötte — oh egek! nem a ház urnóját, de Kecskéné, mint a társaság legragyogóbb csillagát, kinek bájai bevilágítják a vak éjszakát.

Kecskéné megvolt hatva, Plajbászné azonban komor arcot öltött.

gyon jól tudják. Lesz új parlament. Kristóffy megmutatja, hogy a nemzet választópolgárai nem voltak politikailag érettek, hogy a politikai jogok ideális gyakorlásához éppen nincs semmi szükség az értelmiségre. Ha miniszter lehet valaki a nélkül, hogy fogalma volna a haza alkotmányos jogairól és törvényeiről, miért ne lehetne választó polgár is? Ebben a saját szempontjából teljesen igaza van.

A nemzet azonban még nem jutott annyira, hogy Kristóffy ural azonosítaná magát. Beismerjük mi is a választó jog kiterjesztésének szükségessé voltát, de nem óhajtjuk ezt azért, hogy ily uton megbuktassuk a jogosult nemzeti törekvéseket s századokra visszavessük újra függetlenségétől megfosztott nemzetünket.

Álljon Kristóffy ur a jogokért küzdők sorába, akkor szívesen látja a nemzet többi követelése mellett az általános választói jogot is; de nekünk függetlenség nélkül nincs arra szükségünk. Elég papiros törvényünk volt eddig is, nem óhajtjuk azok számát szaporítani.

Már pedig az az alkotmányt biztosító program ezen kívül nem hoz semmi újat. Ezt megadhatták Bécsben. Mit törődnek ők azzal, kik szavaznak a képviselőkre, nekik az a fontos, hogy Bécsben diktált költségvetések megszavazására legyen parlamenti többségük.

De nem lesz parlamenti többségük!

Felhasználhatja a kormány az erőszak minden eszközét, kiürítheti az állampénztárt fenéig, de többséget nem fog összehozni programjának megvalósítására.

A mi korteseinket nem kell fizetni. Kortessé válik minden érett eszű és magyar szívu polgára a hazának. Kinyíltak már a szemek. A közelmúlt eseményei, az alkotmánytiprások s a nemzet semmibevevése megmutatták, hogy a régi rendszertől semmi jót sem várhatunk. Teremtünk tehát újat minden rendelkezésünkre álló tisztességes eszközzel s nem pénzzel és szuronnal. Várjuk mi is a választás eredményét, de nem félünk tőle, mert a mérsékelt elemeket is elriasztotta már a bécsi „kedves.”

S ha mégis? — Nem, a butának tartott néposztályban sem fognak találni hazaárulókat. Akkor csakugyan nem érdemeljük meg az önállóságot, akkor rabláncra való nemzet vagyunk, szegylene a dicső ősöknek, söpredéke Európa népének. De hogy ennyire nem fajult még el, azt a „kedves” és társai kivételével tudja, érzi minden igaz polgára a magyar hazának!

Plajbász ur félrevonta a polgármestert s némi bevezetés után igen udvariasan felkérte, hogy azt a 600 forintocskát, melyet 2 év előtt kölcsönvett, lenne kegyes visszatéríteni, mert így, meg úgy, az ipar igen rossz-szul megy, sem köz-, sem magán-épületek nem emelkednek mostanában.

A szegény polgármesternek egyszerre elmult a jókedve. De hiszen nem azért volt ő jogász és a szabad-elvű párt elnöke, hogy kine találná, honnan fú a szél.

Poharat ragadott s olyan dicsőhimnusz zengedezett a Plajbászné ő nagysága szépsége, jó izlése és női erényeiről, hogy az ünnepeltet otkolonnal kellett magához téríteni a mély meghatottságból.

Plajbász ur egy negyed óra múltán ismét félrehívta a polgármestert s kijelentette, hogy ha talán nem volna körülte mostanában pénz, ne aggódjék, elvár ő tovább is, sőt a város szegényei javára ezennel átad még 500 forintot, fordítsa a polgármester ur saját bölcs belátása szerint a legjobb célokra.

A harmadik toaszt Plajbász ur

Jöhettek, a nemzet készen vár benneteket!

Andor Károly.

HIREK.

— **Kitüntetés.** Berczelly Jenőt, a kassai kir. ítélőtábla elnökét a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. Az új kegyelmes urban a királyi kegy igazán érdemes és arra méltó férfiut tüntetett ki. Berczelly Jenő kiváló jogász s magas állásában is mintaképe a szorgalmas, ügybuzgó tisztviselőnek.

— **Egy lelkes elölépítés.** Lapunk előző számában említettük, hogy Kristóf Lajos tóketerebesi káplán Bodrogolasziba a gróf Lónyay család udvari papjává s a bodrogolaszi r. k. plebánia adminisztrátorává nevezte ki. — Ez a kinevezés igazi kitüntetés számba megy s az egyházi főhatóság ezen intézkedése közörmöt keltett mindazokban, akik e nemesen gondolkozó, kiváló fiatal papot ismerik. Ujabbán Tóketerebesről a következő sorokat vettük, melyekből nyilvánvaló, hogy a jeles fiatal pap hivatásának igazi magaslatán áll s működése csak áldáshozó lesz új hívei között is. — Mi, akik Kristóf Lajost közelebbről ismerjük s az ő egyházi és polgári ténykedését figyelemmel kísértük, elmondhatjuk, hogy az egyházmegyei hatóság a legbölcsebben választott. — Kristóf Lajos azon kiváló fiatal papjaink közé tartozik, aki jeles tehetséggel, nemes gondolkodásával, híveinek rajongó szeretetét, kartársainak és ösmerőseinek tiszteletét és becsülését mindenkor kiérdemelte és bírja. Tóketerebesről való távozását az egész község apraja-nagyja siratja, és ha távozásában nem ritka kitüntetését és hivatásának emelkedését látnánk, bizonyára elköveztünk volna mindent, hogy ezen kiváló egyéniséget kö-rünkben megtarthassuk. Nincs községünk közönségének olyan nemes törekvése, melynek lelkes előmozdításában Kristóf Lajos az oroszlanrészt magának ki ne vette volna; az egyháziakban a szó legtágasabb értelemben pap, magaviselete kifogástalan, egy a hitel-, mint a fogyasztási szövetkezetnek alig pótolható lelkes támogatója volt. — De mit is mondjunk azon bizalom, szeretet és becsülésről, melyet magának alig 2 évi itt időzése alatt főnökénél, Hiszem Kálmán apát, esperes plebánosnál kivivott, aki Kristóf Lajos távozásának alkalmából tiszteletére barátai és ösmerőseinek bucsu-lakomát rendezett

felé irányult, mint áldozatkész, lelkes honfi felé, ki a közjótékonyaság terén halhatatlan érdemeket szerzett s kinek mellét valószerűleg rövid idő múltán a koronás arany érdemkereszt fogja ékesíteni.

A lelkesedés tetőpontra hágott, a kosarakban foglalt kappanok, sonkák helyet cseréltek, a boros üvegek bámulatos gyorsasággal ürültek.

Plajbászné nagysága eközben cerklét tartott s egyik vendégétől azt találta kérdezni: ki az a Kecskéné, hogy úgy veszkődik érte a polgármester?

A kérdezett hölgy elhalványult s eképp felelt:

Hát maga olyan ostoba, hogy a vendégeit se ismeri? No hát tudja meg, hogy én vagyok az a Kecskéné.

A felelet nem gyakorolt kedvező hatást Plajbásznéra, mert hirtelen rosullét ürügye alatt ott hagyta a társaságot, lefeküdt aludni.

Asszonyok közt azonban mihamar hirtelen meg az ilyenek. A társaság két részre oszlott. Egyik a Kecskéné, másik a Plajbászné érdekeit védte. A férfiak elmenekültek a har-

s azon ismert ékesszólásával, könyeket fakasztva bucsuzott el jobb kezétől, egyháza igazán méltó tagjától, Kristóf Lajostól. — Bánatos szívvel vesszünk bucsut Kristóf Lajostól és kívánjuk neki, hogy vezérelje az ég Ura ujjotthonában teljes boldogság és megelégedésben.

— **Eladott püspöki birtokok.** Az eperjesi gk. püspökség tulajdonához tartozó, Szepesvármegye területén fekvő ingatlanokat 2 millió kétszáz-ezer koronáért Luzsenszky Bódog és dr. Hartman Illés budapesti ügyvédek örökáron megvásárolták.

— **Az anyja gyilkosává lett a mult napokban Petrik János helybeli közművessegéd.** A gonosz lelkű fiu — mint annak idején megirtuk — egy alkalommal öreg édesanyjával, mert az asszony szemére vetette, hogy folyton iszik. A durva, elvetemült fiatal ember különben is ittas állapotban lévén, anyját szitkozódások közben megtámadta és a keze-ügyében lévő közműveskalapáccsal többször fején ütötte. Az öreg asszony amugy is gyenge lévén, a szenvedett sérülések következtében eszméletét veszítve, vértől borítva összerogyott. A rendőrség az életveszélyesen megsérült asszonyt nyomban a kórházba szállíttatta, ahol eszméletlen állapotban fekvő mindaddig míg iszonyu szenvedéseitől meg nem váltotta a halál. Petrik Jánost még a tett elkövetése után letartóztatták és átadták a kir. ügyészségnek. Most már elnyeri méltó büntetését.

— **A cselédközvetítőkről.** Anisz Sándor sátoraljaujhelyi cselédközvetítő engedélyét, több esetben ellene folyamatba tett kihágási ügy letárgyalása után az iparhatóság megvonta. Ugy látszik tehát, hogy igaza volt a „Zemplén”-nek, midőn pár hónap előtt a közvetítők lelkiismeretlenségét — bár nevek megemlézése nélkül, — de a maga leplezetlen valóságában tüntette fel. Anisz Sándor a közlemények megjelenése után nyílttéri kirohanásokra határozta el magát, rettentően fenekedvén a cikk-író ellen, de a jajveszékelés mit sem használt, mert a Zemplén nem hagyja magát az igazság útjáról senki szép szemeinek kedveért eltéríteni. — Ugyancsak előző közleményeinkben megemlékeztünk egy másik közvetítő-intézetéről is, melynek tulajdonosnője szintén igen megbotránkozott az igazmondás felett, de hogy nem neki volt igaza, ime bebizonyítja egy, ujabb hozzánk érkezett levél, mely szól a következőleg: A napokban Gaál Anna nevű erdőbényei leánya bejött Sátoraljaujhelybe, hol előzete-

cias amazonok bájkeréből, a harmadik szobában leültek kártyázni.

A zsúrterem mind hangosabb lett s mikor Hurkáné azt találta Pörölynének mondani, hogy vegyen hosszabb gallért, mert a mostani alól még kilátszik a fejr guba: akkor a kosarak elhagyták stabil helyzetüket s a társaság tagjaival jöttek közvetlen érintkezésbe. — A zajra berohantak a férfiak is, elválasztották a küzdő feleket egymástól s kitessékelték őket a zsúr színhelyéről.

A zsurozó kompánia tagjai e naptól halálos ellenségek lettek s bár évek teltek el azóta, ma is folyton szólják-szapolják egymást.

Igy beszélt el nekem ezeket egy, Sárhalomra áthelyezett állami tisztviselőbarátom, midőn tőle az ottani társadalmi élet felől tudakozódtam. Mindebből pedig az a tanulság, hogy akinek nincs elég esze az uraskodáshoz, az ne adja a nagyt; a tudatlan ember ne majmolja az intelligensébet, mert minden rút, ami nem természetes és az erőltettség egyáltalán nem emeli meg az egyéni értéket.

Must,

BOR- ÉS SZESZMÉRŐK

kaphatók: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyáru üzletében (Drogéria.)

Sátoraljaujhely, Fótér.

sen Kulesár Ferenc állami tanítóhoz igérkezett el s mint kész helyre jött oda. — Az uton, nem tudva a K. F. lakcímét, kérdézködni kezdett utána. Simonné cselédhureoló erre elfogta a kislányt, beerőszakolta üzletébe, ruháját, cselédkönyvét őrizet alá vette, azután beállított K. F.-néhez, tudatva, hogy van szolgáló, csak fizesse 50 krajcárt. Az urnó tiltakozott az alaptalan zsarolás ellen, mert Gaál Anna az ő levelbeli megbízására utazott Ujhelybe s kész helyre jött. Simonné azonban nem könnyű elriasztani. Kifejtette teljes ékesszólással: mit sajnálja azt a pénzt, ugysem a nagysága pénze az, fogja le a cselédétől. A rendőrség emlegetésére azonban Simonné lemondott az 50 krajcáróról, de mi nem mondunk le arról, hogy az ilyen sáskákat irtani kell. — Ezzel kapcsolatban fölmerült az a terv, hogy üdvös volna a cselédközvetítésnek hatósági uton való eszközölése. Ez azonban egyelőre kihivetlennek látszik, de haladunk ez irányban, mert, mint halljuk, a polgármester hajlandónak mutatkozik szorgalmas, tisztességes és dolgos székely cselédeknek ujhelyi uri házakhoz leendő elhelyezését hatósági támogatással eszközölni, ha legalább 30 cselédleány elhelyezése végett nála jelentkeznek. Most tehát csakis a cselédtartó gazdáknak mulik, hogy ez az egészséges idea a megvalósulás stádiumába lépjen.

— A felsőbodrugi vízszabályozó társulat rendes évi közgyűlését folyó hó 14-én tartotta meg Töketerében az érdekeltség élénk részvétele mellett. A közgyűlésen gróf Andrássy Géza társulati elnök elnököl, miniszteri megbízottként pedig Szokolay Emil műszaki tanácsos jelent meg. A közgyűlés igaz részvétellel és mély fájdalommal emlékezett meg a társulat igazgató választmányára egyik kimagasló tagjának — gr. Andrássy Tivadarnak — haláláról s emlékéit jegyzőkönyvileg megőriztetni határozta. Tudomásul vétetett a társulat 1904-i megvizsgált számadása s a bizottság jelentése. Az 1905. évi számadások megvizsgálására Péchy Gusztáv, Pilissy László és Spillenber József t. tagok és ifj. Koch Gábor takarékpénztári főkönyvelő mint szakértőkből álló bizottság küldetett ki. — Azután elfogadták az igazgató-választmánynak a szabályozási munkálatokra vonatkozó terjedelmes javaslatát s megállapították az 1906. évi költségvetést. A tiszavölgyi társulat rendes évi közgyűlésén a felsőbodrugi vízszab. társulatot gr. Andrássy Géza elnök és Szladek Károly igazgatófőmérnök fogják képviselni.

— A „Zemplén Naptára.“ Pár nap múlva kikerül a sajtó alól és forgalomba lesz bocsátva a „Zemplén Naptára“ az 1906. évrre. — A közkezdelt és nagy elterjedtségnek örvendő naptár, mely vármegyénk hivatalai, kereskedői, birtokosai s köz- és magánintézeteinek nélkülözhetetlen kézikönyvet képez, immár a XXIII. évfolyamba lép. A naptár tartalma most is gazdagon változatos minden irányban s kiterjeszkedik minden olyanra, amely vármegyénk lakosságát érdekli. A tulajdonképeni naptár után igen értékes és változatos irodalmi rész következik, mely képekkel is gazdagon van illusztrálva. Az irodalmat a Hivatalos rész követi, mely magában foglalja vármegyénk törvényhatósági bizottsága tagjainak — virilisek és választottaknak — névés lakásjegyzékét; a vármegyei bizottságok, küldöttségek és választmányok, ugyszintén a vármegyei tisztikar teljes név- és címtárát, ugy a központi, mint a vidéki tisztviselői, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzettel. A közigazgatási címtár után a vármegye területén levő összes állami hivatalok és hivatalnokok név- és címtára, iskolák, egyesületek, társulatok, testületek, orvosok, gyógyszerészek, ügyvédek, ipartelepek, hírlapok, pénzintézetek, részvénytársasá-

gok, szövetkezetek vannak felsorolva. — A községi címtár elsősorban a vármegye székvárosát kimerítő részletességgel ismerteti; azután járásenként csoportosítva feltünteti a vármegye összes községeinek névjegyzékét, még pedig a mi ezt a naptárt szinte nélkülözhetlenné teszi: a vármegyénkben új nevet nyert községek új és régi neveinek felsorolásával. A községeknél a lélekszám, a jegyzők, lelkészek és községi bírák nevei is felvannak tüntetve, szolgálati idejük megjelölésével. — Minden járás címtára után található a járás területén levő puszták, telepek, majorok, tanyák nevei. A részletes címtár után betűsoros indexe jön a községeknek, az utolsó posta és távirda állom. feljegyzésével. Végül bélyegrovat, törvények mutatója, táblázatok s kiválóbb cégek értékes hirdetései, országos vásárok jegyzéke, vasuti menetrend stb. egészítik ki a naptárt. — Dacára, hogy különösen most, midőn vármegyénk községei csaknem felerészben új nevet nyertek, a naptár összeállítására rendkívül nagy gondot és költséget igényelt, a kiadóhivatal a naptár árát az eddigi 80 fillérben állapította meg. Felhívjuk különösen vármegyénk közönségének figyelmét ez értékes és nélkülözhetlen kézikönyvre s kérjük hogy megrendeléseiket a „Zemplén“ kiadó hivatalánál mielőbb megtenni sziveskedjenek, mert a készlet előreláthatóan rövid idő alatt elfogy.

— Lovízhely. Folyó hó 18-án délelőtt a helybeli összes loállomány vizsgálat alá került a Heeskén. A lovakat Hlavathy Kálmán és Borcsik Gyula állatorvosok vizsgálták meg és beteg lovat nem találtak. A vizsgálatot a rendőrkapitány rendelte el azért, mert egy lovat előzőleg takonykórosnak találtak.

— Leesett egy póznáról. Bodrogeresztur községében sulyos szerencsétlenség érte e napokban Mészáros Lajos hernádnémeti szarmazású napszámot. Egy villany-póznához létrát helyezett egy másik társával, hogy a huzalt erőlagyalt eltávolítsa. Amint a létra tetejére ért, a kissé megbilient és Mészáros a három ölnyi magasságból lezuhant, miközben olyan veszedelmes sérüléseket szenvedett, hogy ápolás végett a helybeli „Erzsébet“ kórházba kellett szállítani.

— Csalás. Kostán Mária helybeli cseléd valahogy egy Vargófécsik János nevére kiállított hajójegy váltásához szükséges utalványhoz jutott e napokban. Az értéktelen papíron tul akarván adni, rábeszélte Balogh András helybeli lakost, aki éppen az új hazába kívánt vitörázni, hogy vegye meg tőle a hajó-jegyet. Balogh elhitte Kostán Mária meséjét és szívesen átvette a „hajó-jegyet“ 50 korona lefizetése ellenében. Csak amikor ahhoz értő emberek megmagyarázták neki, hogy az 50 koronáért egy értéktelen papírdarabot kapott, — tudta meg, hogy a cseléd megesalta, mire Kostán Mária a rendőrkapitányságnál feljelentette.

— Megzavart tolvaj. Ovesik Antal helybeli téglavető lakásába egy ösmeretlen férfi az ablakon át be akart hatolni. Ovesik azonban a kertben járt és észrevette a tolvaj szándékát. Mikor nesztelenül feléje közeledett, az ablak mellett álló ember is neszt vette a dolognak és hirtelen futásnak eredt, miközben azokat a tárgyakat, melyeket az ablakon át kezével elért és zsebre vágott, — mind eldobálta magától. Ovesik följelentést tett az ösmeretlen tolvaj ellen a rendőrségnél, ahol kézrekerítése végett a nyomozást megindították.

— Betörési kísérlet. A helybeli róm. kath. plébánia-templomban lévő perselyeket kívánta megdézsmálni az az ismeretlen betörő-tolvaj, aki a templom sekrestyéjének ablak-rácsozatát megrongálta. Egy létra segítségével juthatott az ablakhoz és ott a rácsot kifeszítette, de a templom belsejébe nem juthatott, mert egy

másik vasrácsban ismét csak ellenállásra talált.

— Sulyos baleset. Folyó hó 16-án Karád körül járt szekerevel Lakatos József üstfoltzó cigány. Lesoványodott lova már nem bírta huzni a szekeret, mire Lakatos pihenőt tartott az ut szélén. Alig állapodott meg, egy ösmeretlen ember vetődött hozzá, aki arra kérte a cigányt, javítaná ki elromlott, elrozsdásodott fegyverét. Az üstfoltzó cigány amolyan ezermester lévén, elvállalta a munkát és mindjárt ki is alkudtak 2 koronában. Szétszedte a fegyvert és csövét, de miután nem tudta róla leszófolni a megrozsdált részeket a tűz felé tartotta. Alig melegegett át a cső, váratlanul nagy durranás következett be. A csőben töltény volt, mely a tüztől elsült és Lakatos József jobb kezefejét összeroncsolta. A szerencsétlenség után az ösmeretlen ember, aki nem világosította föl a cigányt arról, hogy a fegyverben töltény van, ijedtében elmenekült, a meglőtt üstfoltzót pedig felesége szekerekön a helybeli kórházba hozta, ahol most ápolás alatt áll.

— Roosevelt elnök ajándéka a japán császárnénak. A Singer varrógépgyár épp most készítette el a legújabb varrógépet, amely valaha varrógépgyár által előállított. A megbízást Roosevelt elnök adta, aki a varrógépet a japán császárné számára, leánya Miss Rooseveltnek Japánban történt barátságos fogadtatásáért szóló köszönete fejében fogja a császárnénak elküldeni. Miss Roosevelttel való beszélgetése közben ugyanis a császárné azon kívánságának adott kifejezést, hogy szeretné, ha varrógépe lenne. Miss Roosevelt ezen kívánságról azonnal értesítette edesatyját, aki azt a Singer gyárban nyomban meg is rendelte. A varrógépek összes, surlódásnak ki nem tett részei arannyal átvont vasszerkezetében Amerika és Japán címerei vannak; a gép szerénye mahagonifából van, mely a japán színekben tartott selyemmel és plüssel van bélelve. A gépet az elnök egy e célra kirendelt követe fogja Japánban átadni. Az eredeti Singer varrógépek gyárát ért ezen nagy kitüntetés azon bizalomról tesz tanúságot, melylyel mindenütt és mindenki a cég gyártmányai iránt viseltetik.

— Magas jutalék kereshető. Ügyes equisiteurök előleget kapnak. Új és különleges. (Nem biztosítás, vagy könyv, részletsorsjegy stb.) — Ajánlatok „K 250“ alatt Fischer J. D. hirdetési irodába, Budapest, Gerlőczy-utca 1. intézendők.

IRODALOM.

Agyonsírom magamat . . .

Agyonsírom magamat az éjszaka,
Velem sir az égnek minden csillaga;
Sirnak, sirnak a csillagok felettem,
Siratgatják bubánatom,
Boldogtalan szerelmem.

Könyves szemmel nézem a bus éjszakát,
Belesírom lelkem buját, bánatát;
Siralmamra minden csillag megremeg,
Csak a rózsám hideg szívet
Megindítani nem lehet.

Ha lehull majd szép csillagom az égről,
Akkor ered meg a köny a szeméből;
Hej, de késő, késő lesz már a bánat,
Szegény szívem, megölt szívem
Többé fel már nem támad!

Szendről Holozsnyay Cyrill.

— „Az Amatőr.“ Igazán szép és díszes e kitünően szerkesztett folyóirat, mely mult számával érte el első évfordulóját. Az a sok meleg hangu üdvözlés, melylyel ez a folyóirat a lelkes szerkesztőjét olvasói elhalmoz-

ták, csupán elismerése annak a ki tartó munkásságnak, mely a kezdet óriási nehézségei dacára is elsőrangú folyóiratunk nivójára emelte a hazai amatőr fényképezőknek az első művészi organumát. A most megjelent 26-ik számában ugyanis az alakuló-félben levő „Magyar Amatőrök Országos Szövetsége“-nek érdekében a lap szerkesztője Kohlman Artur dr., lelkes hangon fejtegeti ez intézménynek — a hazai amatőrök összességének szempontjából — felette fontos hivatását. A sok érdekes cikkeken kívül e számot is szebbnél-szebb képek tarkítják.

TANÜGY.

— Kirendelés. A vall. és közokt. m. kir. miniszter az izbugyaradványi állami népiskolához Gere Erzsébet budapesti lakos, okl. tanítónőt állandó helyettesi minőségben kirendelte.

— Áthelyezés. A vall. és közokt. m. kir. miniszter Kovács Dezső bajai képezdei segédtanárt hasonminőségben a sárospataki állami tanítóképző intézethez helyezte át. — A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter a Barta Róza nyugdíjazásával megüresedett tanítói állásra, a mádi állami népiskolához Vértés Ignác megyesházi állami néptanítót helyezte át.

— Iskolahiány Tokajban. Tokaj város nagyszámu tankötelesei közül mintegy 150 nem fér be a városban levő elemi népiskolákba. A városi hatóság által tett jelentések alapján vármegyénk közigazgatási bizottsága felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszteriumhoz, javasolván, hogy Tokajban Weisz Regina okl. tanítónőnek nyilvánossági joggal bíró magán elemi iskola nyithatására engedély adassék. Nem kétséges, hogy a miniszterium a kért engedélyt párnap alatt megadja s így az iskolából kikerkedt gyermekek nem fognak tanulás nélkül felőni.

— Meghívás. A „Zemplénvármegyei ált. Tanítóegyesület Felső-Köre“ Nagymihályon, az áll. kisdé-óvában, 1905. évi október hó 26-án d. e. 10 órakor évi rendes gyűlését tartja a következő tárgysorozattal: 1. elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás a VI. leánytantervben a természettanból; a tanítás anyaga: „Külföldi elektromosság“, tartja: Gosztonyi Mariska helyb. állami tanítónő. 3. Gyakorlati tanítás a mértan köréből, a VI. fiuosztályban; a tanítás anyaga: a hasáb ismertetése, felülete és köbtartalmának kiszámítása, tartja: Chira László helyb. állami tanító. 4. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. Eszmecsere, bírálat a meghallgatott gyakorlati tanításokról. 6. „Az alkoholizmus“, fölolvásó: László E. Flóris áll. tanító. 7. Szükséges-e a magyar nyelv és helyesírásánál a nyelvtan tanítása? értekezés; előadó: Kneiszl Emil helyb. áll. tanító. 8. Tisztújítás. 9. A pénztár átvizsgálására és átvételére bizottság jelölése. 10. A jövő gyűlés helyének kitűzése. 11. Esetleges indítványok. A közgyűlést követően a „Csillag“ szálló éttermében közebéd; egy teríték ára 3 korona. — A közebédben résztvenni óhajtok legkésőbb október 23-ig László E. Flóris állami tanítónál jelentkezzenek.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

M. F. Bécs. A lap hová küldésére vonatkozólag várjuk szíves utasítását.

Gamma. 1. Csak érettségi bizonyítvány alapján lehet egyéves önkéntes. 2. Nem. 3. Betöltetlen.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

